UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2023/326

z 18. októbra 2022

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex) za rozpočtový rok 2020

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2020,

— so zreteľom na správu úradu OLAF dokončenú 15. februára 2022 a sprístupnenú členom Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre kontrolu rozpočtu v júli 2022,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,

— so zreteľom na druhú správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0235/2022),

A. keďže európska ombudsmanka viedla sériu vyšetrovaní týkajúcich sa dodržiavania povinností Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž („agentúra“) v oblasti základných práv a zodpovednosti vo vzťahu k rozšíreným povinnostiam vo veciach OI/5/2020/MHZ a OI/4/2021/MHZ a predložila agentúre súbor odporúčaní;

1. berie na vedomie odstúpenie výkonného riaditeľa agentúry a jeho bývalého šéfa kabinetu 28. apríla 2022 po zverejnení správy úradu OLAF a po mnohých správach a novinárskych vyšetrovaniach, ktoré odhalili problémy, najmä v oblasti dodržiavania ľudských práv; vyjadruje poľutovanie nad tým, že proti nim nebolo vedené disciplinárne konanie napriek odporúčaniam úradu OLAF v tejto súvislosti; víta vymenovanie dočasnej výkonnej riaditeľky riadiacou radou od 1. júla 2022; berie na vedomie oznámenie o voľnom pracovnom mieste výkonného riaditeľa agentúry uverejnené 21. júna 2022; vyzýva riadiacu radu agentúry, aby výkonného riaditeľa vymenovala čo najskôr; vyzýva riadiacu radu, aby sa pred pokračovaním v tomto výberovom konaní zaviazala k väčšej transparentnosti a zodpovednosti voči Európskemu parlamentu a aby tento záväzok písomne potvrdila; zdôrazňuje, že nový výkonný riaditeľ by sa mal zaviazať k zabezpečeniu plného dodržiavania základných práv vo všetkých činnostiach agentúry a k zaisteniu administratívnych a riadiacich schopností na vysokej úrovni; vyzýva riadiacu radu a Komisiu, aby aktívne spolupracovali s Európskym parlamentom v súlade s výsadami Európskeho parlamentu; pripomína, že maximálny možný prístup verejnosti k záverečným správam úradu OLAF týkajúcim sa agentúry vo vhodnom formáte na verejné použitie, ako aj úplné vykonávanie odporúčaní Európskeho parlamentu, a najmä jeho pracovnej skupiny pre kontrolu agentúry Frontex, by mali byť súčasťou tohto záväzku riadiacej rady k transparentnosti a zodpovednosti;

2. víta informačné oznámenie s názvom Opatrenia, ktoré prijalo vedenie agentúry Frontex počas prechodného obdobia, ktoré bolo zaslané Výboru pre kontrolu rozpočtu 27. júna 2022 a v ktorom sa orgán udeľujúci absolutórium informuje o opatreniach prijatých dočasným vedením agentúry pred vymenovaním nového výkonného riaditeľa; vyzýva dočasné vedenie a výkonného riaditeľa, ktorý bude vymenovaný, aby naďalej aktívne informovali orgán udeľujúci absolutórium o svojej odozve na jeho pripomienky a odporúčania;

3. berie na vedomie, že bol prijatý záväzok vypracovať akčný plán týkajúci sa nápravných opatrení uvedených v tomto dokumente pod vedením úradujúcej výkonnej riaditeľky; víta skutočnosť, že úradujúca výkonná riaditeľka uznala existujúce problémy agentúry, uznáva záväzok úradujúcej výkonnej riaditeľky zabezpečiť, aby agentúra v plnej miere vykonávala svoj mandát a fungovala pri plnom dodržiavaní zásad právneho štátu, a oceňuje pozitívnu zmenu týkajúcu sa dodržiavania základných práv a zmeny organizačnej kultúry agentúry vrátane zaistenia toho, aby sa ľudia nebáli nahlasovať možné protiprávne konanie a aby sa prijali riadne následné opatrenia, aby sa nadviazal dialóg so

zamestnancami, podporovalo delegovanie právomocí a budovali vzťahy s inými inštitúciami a verejnosťou založené na dôvere; ďalej tiež víta jej záväzok k transparentnosti; očakáva, že uvedené uznania a záväzky sa odrazia v akčnom pláne, ktorý bude predložený Európskemu parlamentu, spolu s pravidelnými aktualizáciami o jeho vykonávaní; domnieva sa, že pokrok vo vykonávaní tohto akčného plánu je dôležitou podmienkou v rámci postupu udelenia absolutória agentúre;

4. vyzýva výkonné vedenie agentúry, aby pokračovalo vo vykonávaní mandátu agentúry; opakuje, že jasnosť, transparentnosť, otvorený dialóg a komunikácia v rámci agentúry aj navonok, delegovanie povinností a úloh, ako aj dodržiavanie prísnych etických noriem a rešpektovanie základných práv sú nevyhnutné na zmenu organizačnej kultúry v rámci agentúry, zabezpečenie dobrej správy a zlepšenie jej fungovania smerom k úplnému vykonávaniu jej mandátu, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 ([1]); pripomína, že ide o kolektívne úsilie, ktoré si vyžaduje lojálnu spoluprácu výkonného manažmentu, riadiacej rady agentúry a Komisie; v tejto súvislosti opakuje svoju výzvu Komisii, aby poskytla jasné usmernenia pre výklad a vykonávanie mandátu agentúry, najmä pokiaľ ide o aspekty kontroly hraníc; opätovne zdôrazňuje podporu Európskeho parlamentu v rámci tohto procesu; pripomína poznámky zo schôdze Výboru pre kontrolu rozpočtu 13. júla 2022, že rýchle tempo rastu, ktoré si vyžiadal nový mandát agentúry, spôsobilo ťažkosti, ktoré sa pri spätnom pohľade javia ako podhodnotené, čo viedlo najmä k oneskoreniam pri prijímaní zamestnancov; konštatuje, že súčasný opravný koeficient spôsobuje vážne ťažkosti pritiahnuť zamestnancov s rôznorodou kvalifikáciou, a požaduje jeho revíziu, pri ktorej sa zohľadnia skutočné životné náklady s cieľom zlepšiť geografickú rovnováhu v rámci agentúry;

5. zdôrazňuje posilnenú úlohu, ktorú agentúra musela zohrávať v súvislosti s ruskou inváziou na Ukrajinu; v tejto súvislosti víta podpísanie dohody medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o operačných činnostiach vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Moldavskej republike ([2]) a pomoc poskytovanú Kišiňovu pri riadení migračných tokov;

Rozpočtové a finančné riadenie

6. pripomína poznámku Dvora audítorov týkajúcu sa prenosu predbežného rozpočtového záväzku vo výške 18 000 000 EUR na prípravu nasadenia v teréne v roku 2021, v súvislosti s ktorým chýbal právny záväzok; berie na vedomie nápravné opatrenia, ktoré prijala agentúra a ktoré sa zamerali na objasnenie regulačného rámca, lepšie zapojenie finančných služieb agentúry a zaškolenie zamestnancov, avšak bez uvoľnenia príslušnej sumy do rozpočtu Únie; domnieva sa, že namiesto prenosu mal byť predbežný rozpočtový záväzok zrušený; vyzýva Dvor audítorov, aby posúdil rozhodnutie agentúry nezrušiť tento záväzok;

7. opakuje svoje znepokojenie nad tým, že výkonný riaditeľ agentúry použil 4. marca 2020 v rozpore s nariadením o rozpočtových pravidlách súkromné lietadlo, čo agentúre spôsobilo náklady vo výške 8 500 EUR;

Podmienky uvedené v súvislosti s absolutóriom za rok 2019

8. berie na vedomie správu agentúry o plnení siedmich podmienok stanovených pre udelenie absolutória agentúre za rok 2019; ľutuje však, že podľa informácií agentúra plní len päť zo siedmich podmienok; vyjadruje poľutovanie nad tým, že ešte stále neboli v plnej miere splnené niektoré podmienky;

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

([2]) Ú. v. EÚ L 91, 18.3.2022, s. 4.

9. vyjadruje poľutovanie nad tým, že jednou z podmienok, ktoré ešte neboli splnené, je prijatie 40 členov monitorovacej skupiny pre základné práva (FRM), keďže k 1. júnu 2022 bolo v službe 31 FRM, pričom traja ďalší sa ujmú funkcie 1. septembra 2022; zdôrazňuje, že podľa článku 110 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2019/1896 mala agentúra povinnosť prijať aspoň 40 FRM do 5. decembra 2020; zdôrazňuje, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex zistila, že zbytočné oneskorenie pri prijímaní FRM má na svedomí predchádzajúci výkonný riaditeľ agentúry, zatiaľ čo agentúra vysvetľuje, že oneskorenie bolo spôsobené zdĺhavými postupmi prijímania zamestnancov v inštitúciách Únie; uznáva nedávny pokrok, ktorý agentúra dosiahla pri prijímaní zamestnancov, a víta zvýšenie počtu FRM zo 40 na 46; zdôrazňuje, že nariadenie (EÚ) 2019/1896 poskytuje rámec pre ďalšie zvyšovanie počtu FRM pri rozširovaní agentúry, pričom pôvodný počet 40 FRM je prahová hodnota, a nie strop; opakuje svoju výzvu agentúre, aby všetkých budúcich FRM prijímala do zamestnania a vymenúvala na úrovni AD; berie na vedomie záväzok agentúry prijať do zamestnania zostávajúcich FRM čo najskôr; konštatuje, že pracovník pre základné práva vyjadril s týmto postupom spokojnosť;

10. vyjadruje poľutovanie nad tým, že agentúra nevyhodnotila svoje činnosti v Grécku, hoci zo správ inštitúcií členských štátov, Rady Európy a Organizácie Spojených národov vyplýva, že agentúra vykonávala spoločné operácie hraničného dozoru v úsekoch, kde súčasne dochádzalo k porušovaniu základných práv; vyjadruje poľutovanie nad tým, že orgán udeľujúci absolutórium sa touto záležitosťou zaoberal vo svojej prvej správe o absolutóriu za rok 2020 týkajúcej sa agentúry, ale agentúra neposkytla žiadne podstatné informácie o tom, aké následné opatrenia plánuje v tejto súvislosti prijať; zdôrazňuje naliehavosť tejto záležitosti vzhľadom na vývoj v Grécku; naliehavo vyzýva agentúru, aby čo najskôr vykonala dôkladné hodnotenie a priebežne informovala orgán udeľujúci absolutórium;

11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že agentúra ešte nerevidovala štandardný operačný postup pre správy o závažných incidentoch; konštatuje, že táto revízia bola pôvodne naplánovaná na druhý štvrťrok 2022, ale podľa agentúry sa z dôvodu vojny na Ukrajine odložila na tretí štvrťrok 2022;

12. vyjadruje poľutovanie nad tým, že ďalšia podmienka, ktorá ešte nebola splnená, je výzva adresovaná agentúre, aby pozastavila svoje podporné činnosti v Maďarsku, keďže nekoná v súlade s článkom 46 nariadenia (EÚ) 2019/1896 a v súlade so závermi Súdneho dvora Európskej únie (Súdneho dvora) o postupoch v prípade nesplnenia povinnosti proti Maďarsku; konštatuje, že agentúra tvrdí, že namiesto pozastavenia podporných činností prijíma dodatočné ochranné opatrenia na získanie uistenia od maďarských orgánov, že základné práva boli dodržané, a pozorne to monitoruje, čo je podporované argumentom, ktorý Komisia vyjadrila na schôdzi Výboru pre kontrolu rozpočtu 13. júla 2022, že prítomnosť agentúry v Maďarsku umožňuje agentúre monitorovať a kontrolovať možné porušovanie základných práv utečencov alebo žiadateľov o azyl maďarskými orgánmi na hraniciach; zdôrazňuje však, že táto prítomnosť by mala byť obmedzená na monitorovacie činnosti, a zdôrazňuje, že agentúra sa musí zdržať účasti na akýchkoľvek operáciách upravených ustanoveniami vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré Súdny dvor označil za nezlučiteľné s právom Únie, kým všetky takéto ustanovenia nebudú v súlade s *acquis communautaire*; konštatuje, že pracovník agentúry pre základné práva zdôrazňuje, že nepretržitá podpora zo strany agentúry v Maďarsku môže mať za následok jej podieľanie sa na porušovaní zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia, a odporúča, aby agentúra pozastavila svoje podporné činnosti v Maďarsku a zaviedla dodatočné záruky, ak by napriek tomu pokračovala v monitorovaní týchto operácií, najmä s ohľadom na všeobecný stav právneho štátu v Maďarsku; v tejto súvislosti opakuje svoju výzvu agentúre, aby pozastavila všetky ďalšie činnosti v Maďarsku; berie však na vedomie pokrok, ktorý agentúra dosiahla prijatím podrobných stálych operačných postupov pre článok 46 vo forme rozhodnutia výkonného riaditeľa v januári 2022; zdôrazňuje význam vykonávania týchto postupov v súlade s najvyššími normami dodržiavania základných práv;

13. konštatuje, že agentúra uspokojivo splnila väčšinu podmienok, ktoré sformuloval orgán udeľujúci absolutórium, ale že stále nie sú v plnej miere splnené všetky tieto podmienky a že dôležité podmienky treba ešte splniť; vyzýva agentúru, aby urýchlene konala a splnila zostávajúce podmienky; zdôrazňuje, že splnenie týchto podmienok je kľúčovým aspektom, ktorý orgán udeľujúci absolutórium pri udelení absolutória za rozpočtový rok 2020 zvažuje;

14. znova opakuje, že dramatický nárast právomocí a rozpočtu agentúry, ku ktorému došlo za posledné roky, musí byť spojený so zodpovedajúcim zvýšením zodpovednosti a transparentnosti; zdôrazňuje, že udelenie absolutória za plnenie rozpočtu agentúry je podmienené takouto zodpovednosťou a transparentnosťou, a najmä záväzkom agentúry dodržiavať právo Únie;

Správa Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF)

15. konštatuje, že OLAF a riadiaca rada agentúry sprístupnili anonymizovanú verziu záverečnej správy úradu OLAF o činnosti agentúry; poznamenáva, že táto anonymizovaná verzia bola sprístupnená len členom Výboru pre kontrolu rozpočtu a Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci; pripomína, že orgán udeľujúci absolutórium považoval prístup k tejto správe za potrebný na prijatie plne informovaného rozhodnutia o absolutóriu za rok 2020; vyjadruje poľutovanie nad dlhým oneskorením udelenia prístupu k tejto správe, ktoré obmedzovalo kontrolnú právomoc Európskeho parlamentu; okrem toho upozorňuje, že zistenia uvedené v správe úradu OLAF sú vecou verejného záujmu; konštatuje, že sa už objasnilo, že úrad OLAF je vlastníkom správy a že všetky prebiehajúce opatrenia nadväzujúce na zistenia správy boli uzavreté;

16. poznamenáva, že vážne obavy vyjadrené na základe čiastočnej prezentácie zistení zo záverečnej správy na schôdzi Výboru pre kontrolu rozpočtu 28. februára 2022 sú potvrdené v záverečnej správe; je hlboko znepokojený zisteniami vyšetrovania a rozsahom závažných pochybení a iných nezrovnalostí zistených úradom OLAF, ako aj úrovňou, na ktorej k nim došlo; v tejto súvislosti vyjadruje absolútne zdesenie nad správaním a konaním dotknutých osôb, ako sa opisuje v zisteniach, a nad nedostatkom zodpovednosti; na základe vyhlásení predsedu riadiacej rady agentúry na schôdzi Výboru pre kontrolu rozpočtu 13. júla 2022 konštatuje, že v nadväznosti na závery úradu OLAF v záverečnej správe boli prijaté opatrenia; v tejto súvislosti sa domnieva, že by sa mali prijať zásadné nápravné opatrenia a že vyriešenie problémov, ktoré zistil úrad OLAF, bude trvať určitý čas a bude si vyžadovať pevné odhodlanie najmä zo strany očakávaného nového výkonného riaditeľa; opakuje svoju výzvu agentúre, aby predložila podrobný plán, ako zamýšľa riešiť zostávajúce problémové otázky, spolu s jasným a podrobným harmonogramom týchto opatrení; pripomína, že na schôdzi Výboru pre kontrolu rozpočtu 13. júla 2022 úrad OLAF opätovne potvrdil, že záverečná správa neobsahuje žiadne finančné dôsledky ani náznaky porušenia správneho finančného riadenia; pripomína, že vyšetrovanie sa zameralo na obvinenia z pochybenia a nedodržiavania postupov zo strany vyššieho manažmentu; zdôrazňuje však, že závery uvedené v záverečnej správe úradu OLAF o vyšetrovaní vedenom v súvislosti s činnosťami agentúry pod bývalým výkonným vedením sú mimoriadne závažné a relevantné pre postup udelenia absolutória za rok 2020; pripomína, že v roku 2022 sa očakáva predloženie dvoch ďalších záverečných správ úradu OLAF v súvislosti s touto agentúrou; požaduje zaistenie okamžitého prístupu poslancov Európskeho parlamentu k týmto záverečným správam po ich dokončení, ako aj všetkých výkonných zamestnancov agentúry, ktorí k týmto správam potrebujú prístup, aby sa zabezpečilo správne plnenie rozpočtu agentúry v budúcnosti;

Zmeny v agentúre

17. berie na vedomie a víta pozitívnu zmenu v štýle riadenia, ktorú zaviedla úradujúca výkonná riaditeľka, ktorá sa zaviazala zmeniť organizačnú kultúru agentúry a presadzovať prístup založený na tíme s konzultačným a inkluzívnym vedením, v rámci ktorého sa ľudia neobávajú hovoriť o možnom protiprávnom konaní, a to s plnou podporou riadiacej rady a pracovníka pre základné práva; víta najmä záväzok úradujúcej výkonnej riaditeľky týkajúci sa transparentnosti a očakáva, že sa prijmú rozhodné kroky na splnenie týchto záväzkov; víta pozitívnu úlohu nového predsedu riadiacej rady a významný prínos pracovníka pre základné práva, ktorý zlepšil a zintenzívnil spoluprácu a komunikáciu v agentúre; berie na vedomie aj pripomienky predsedu riadiacej rady a zástupcu generálneho riaditeľa Komisie pre migráciu a vnútorné záležitosti, že správa poukazuje na zlyhania dotknutých jednotlivcov a že neexistuje žiadny štrukturálny problém; opakuje, že vyšetrovanie úradu OLAF sa obmedzovalo na pochybenia a nedodržiavanie postupov zo strany jednotlivcov, a zdôrazňuje, že je potrebné vykonať hlbšiu analýzu, aby orgán udeľujúci absolutórium mohol posúdiť presnú povahu zistených nedostatkov s cieľom zabezpečiť, aby neexistovali žiadne štrukturálne problémy;

a) v prvom rade zdôrazňuje, že systém bŕzd a protiváh treba dôkladne analyzovať, keďže pochybenia jednotlivcov mohli pretrvávať príliš dlho;

b) po druhé zdôrazňuje, že mediálne správy o zisteniach úradu OLAF týkajúcich sa členských štátov, ktoré vyvíjajú tlak na úradníkov pobrežnej stráže agentúry a zatajujú zavracanie migrantov na vonkajších hraniciach, predstavujú pre agentúru problémy, ktoré sa neobmedzujú len na predchádzajúce vedenie;

c) vyjadruje znepokojenie nad vyjadrenými zámermi niekoľkých zamestnancov prestať pracovať pre agentúru z dôvodu organizačnej kultúry a celkového pracovného prostredia a očakáva, že úradujúca výkonná riaditeľka bude v záujme riešenia týchto otázok okamžite konať;

d) je takisto znepokojený spôsobom, akým agentúra naďalej uplatňuje článok 46 nariadenia (EÚ) 2019/1896, ako to vyplýva z rozhodnutia úradujúcej výkonnej riaditeľky posilniť prítomnosť v Egejskom mori napriek mediálnym správam o zisteniach úradu OLAF, ktoré poukazujú na pretrvávajúce porušovanie základných práv v tejto oblasti;

18. uznáva, že všetky problémy, ktorým agentúra čelí, sú dedičstvom z minulosti a že súčasné a budúce vedenie agentúry musí nájsť spôsob, ako sa s týmito problémami vysporiadať, aby agentúre pomohlo napredovať; zdôrazňuje, že ak to súčasné vedenie agentúry uzná a zameria sa na riešenie, týchto problémov, agentúra bude mať plnú podporu orgánu udeľujúceho absolutórium; zdôrazňuje, že zámerom Komisie aj riadiacej rady agentúry by malo byť riešenie všetkých výziev, aby bolo možné začať odznovu a zabrániť tomu, aby agentúra naďalej nedodržiavala základné práva; vyzýva preto Komisiu a riadiacu radu agentúry, aby vykonali dôkladnú analýzu všetkých týchto záležitostí a podali o nich správu orgánu udeľujúcemu absolutórium; zdôrazňuje, že v budúcich cykloch udeľovania absolutória sa budú brať vážne do úvahy všetky uvedené aspekty;

19. naliehavo vyzýva, aby bol výkonnému vedeniu vrátane úradujúcej výkonnej riaditeľky agentúry, jej zástupcom a pracovníkovi pre základné práva poskytnutý prístup k záverečnej správe úradu OLAF a aby si prečítali jej obsah, vzhľadom na jej kľúčový význam pre zabezpečenie správneho plnenia rozpočtu agentúry a vykonávania nariadenia o agentúre v budúcnosti; vyzýva riadiacu radu a výkonné vedenie agentúry, aby dôkladne prehodnotili obsah záverečnej správy úradu OLAF a zaoberali sa otázkami, ktoré sú v nej uvedené; vyzýva najmä výkonné vedenie agentúry, aby posúdila závery o incidentoch, ktoré preskúmala riadiaca rada v súvislosti s dodržiavaním základných práv vzhľadom na hlásené zatajovanie informácií tejto rade, o ktorom informovali médiá, a o výmene informácií v rámci agentúry a medzi agentúrou a Európskym parlamentom; naliehavo vyzýva agentúru a Komisiu, aby uznali a riešili všetky štrukturálne problémy súvisiace s priamymi operáciami agentúry, ako aj s dohľadom, a zabezpečili, aby sa podobné situácie už nikdy neopakovali; vyzýva Komisiu a agentúru, aby informovali orgán udeľujúci absolutórium o tom, ako sa tieto problémy budú riešiť;

Osobitná správa Dvora audítorov 08/2021

20. konštatuje, že agentúra oznámila vykonávanie odporúčania 5 z osobitnej správy Dvora audítorov 08/2021 (termín: koniec roka 2021), ale odkladá termín na vykonanie odporúčania 1, pokiaľ ide o zlepšenie rámca výmeny informácií a európskeho situačného prehľadu, o viac ako rok z polovice roka 2022 na tretí a štvrtý štvrťrok 2023; ďalej berie na vedomie prebiehajúce/čiastočné vykonávanie odporúčaní 2, 3 a 4 a nabáda agentúru, aby dodržala termín na ich vykonanie, ktorým je koniec roka 2022;

Transparentnosť

21. pripomína rozhodnutie európskej ombudsmanky v rámci vyšetrovania povinností v oblasti základných práv z vlastnej iniciatívy; so znepokojením berie na vedomie záver ombudsmanky, že agentúra by mala zabezpečiť aktívnejší prístup k transparentnosti, a to aj uverejňovaním dokumentov, ktoré sú potrebné na pochopenie príslušných úloh a zodpovedností aktérov zapojených do jej operácií; konštatuje, že agentúra nemôže poskytovať informácie taktickej povahy, ktoré by mohli byť zneužité na účely obchodovania s ľuďmi alebo na iné nezákonné činnosti; vyzýva agentúru, aby vykonávala odporúčania ombudsmanky; navrhuje, aby agentúra vypracovala a vykonávala nový kódex správania, ktorý zabezpečí úplnú transparentnosť a dobré riadenie, a aby informovala orgán udeľujúci absolutórium o pokroku dosiahnutom v tejto súvislosti;

22. berie na vedomie prijatie osobitných pravidiel na zaručenie nezávislosti pracovníka pre základné práva, ako aj vypracovanie stratégie a akčného plánu pre základné práva;

23. berie na vedomie spoločnú zodpovednosť agentúry a členských štátov pri plnení záväzkov v oblasti základných práv; naliehavo vyzýva agentúru a členské štáty, aby ďalej rozvíjali štruktúry spolupráce, výmeny informácií a výmeny najlepších postupov;

24. berie na vedomie výsledok mimoriadnej schôdze riadiacej rady agentúry, ktorá sa konala 27. júla 2022; víta pozitívne opatrenia prijaté riadiacou radou s cieľom zlepšiť fungovanie vnútornej administratívnej štruktúry agentúry a aktualizovanú stratégiu externej komunikácie agentúry Frontex; súhlasí s riadiacou radou, pokiaľ ide o obavy týkajúce sa zvyšujúcej sa miery násilia na vonkajších hraniciach; očakáva, že agentúra vykoná odporúčania pracovníka pre základné práva uvedené v jeho výročnej správe za rok 2021;

Ochrana údajov

25. s hlbokým znepokojením berie na vedomie mediálne správy z júla 2022, v ktorých sa uvádza, že agentúra sa v rámci programu PeDRA usilovala o rozšírenie zberu rušivých údajov od migrantov; ďalej vyjadruje znepokojenie nad správami, že úradník pre ochranu údajov opakovane varoval, že toto rozšírenie údajov nemožno dosiahnuť bez porušenia práva Únie, a odporučil konzultáciu s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov (EDPS); vyjadruje tiež znepokojenie nad správami, v ktorých sa dospelo k záveru, že agentúra pôvodne toto odporúčanie ignorovala a pokračovala v tomto rozširovaní údajov; na základe informácií, ktoré poskytla agentúra, víta skutočnosť, že po doručení stanovísk EDPS k pravidlám spracúvania údajov agentúra spoločne s úradníkom agentúry pre ochranu údajov pristúpila k prepracovaniu rozhodnutí riadiacej rady s cieľom zabezpečiť úplný súlad s pravidlami Únie v oblasti ochrany údajov, pričom nové pravidlá sa budú dôsledne riadiť pripomienkami EDPS; žiada agentúru, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium podala správu o súčasnom stave tejto záležitosti a informovala ho o budúcich krokoch pri rozvoji tohoto programu;

Prípady obťažovania

26. pripomína, že agentúra informovala, že v roku 2020 jej bolo oznámených 17 prípadov údajného sexuálneho obťažovania; na základe následných opatrení agentúry v nadväznosti na prvú správu o absolutóriu za rok 2020 konštatuje, že v dvoch z týchto 17 prípadov boli otvorené neformálne postupy podľa príručky postupov agentúry pre dôverných poradcov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že ďalších 15 prípadov bolo uzavretých bez ďalších následných opatrení; zdôrazňuje, že osobitný dôraz by sa mal klásť na identifikáciu sexuálneho obťažovania, jeho nahlasovanie a boj proti nemu, najmä vzhľadom na nahlasovanie takýchto údajných prípadov zo strany oznamovateľov; víta vyhlásenia úradujúcej výkonnej riaditeľky na schôdzi Výboru pre kontrolu rozpočtu, že agentúra je v tejto oblasti naďalej ostražitá a že boli prijaté dodatočné opatrenia s cieľom zabezpečiť riadne riešenie všetkých prípadov; víta vyjadrený záväzok úradujúcej výkonnej riaditeľky, že bude naďalej ostražitá a prijme v tejto oblasti dodatočné opatrenia; vyjadruje šok a hlboké znepokojenie nad prípadom samovraždy zamestnanca v súvislosti s údajnými praktikami sexuálneho obťažovania, ktorý sa spomína v diskusiách medzi úradníkmi agentúry a poslancami, ktorí sa zúčastnili na služobnej ceste Výboru pre kontrolu rozpočtu do Poľska v júli 2022, a víta opätovné otvorenie tohto prípadu novým výkonným vedením; vyzýva výkonnú riaditeľku, aby vykonala úplné a podrobné vyšetrovanie tohto mimoriadne závažného a znepokojujúceho prípadu, informovala orgán udeľujúci absolutórium o výsledkoch tohto vyšetrovania a v plnej miere spolupracovala v tomto procese s orgánmi činnými v trestnom konaní; vyzýva výkonnú riaditeľku, aby dôkladne vyšetrila vykonávanie existujúcich postupov proti sexuálnemu obťažovaniu, plne spolupracovala so všetkými príslušnými orgánmi a informovala orgán udeľujúci absolutórium o zisteniach a predložila podrobný akčný plán s opatreniami na zabezpečenie nulovej tolerancie voči sexuálnemu obťažovaniu v rámci administratívnych aj operačných činností; žiada agentúru, aby v tomto procese plne spolupracovala so všetkými príslušnými orgánmi a informovala orgán udeľujúci absolutórium o výsledkoch;

27. oceňuje prácu zamestnancov agentúry, ktorí prešli veľmi ťažkým obdobím a čelili problémom, ku ktorým sa úradujúca výkonná riaditeľka vyjadrila na schôdzi Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci 30. mája 2022; poukazuje najmä na zaobchádzanie s bývalým pracovníkom pre základné práva, ktorého prácu, podľa správ médií, v priebehu rokov narúšalo bývalé výkonné vedenie agentúry; vyzýva výkonné vedenie a riadiacu radu agentúry, aby sa naďalej snažili o to, aby agentúra bola bezpečným pracoviskom, ktoré podnecuje zamestnancov,

aby sa vyjadrovali; je povzbudený informáciami o tom, že viacerí zamestnanci svojim nadriadeným oznámili protiprávne konanie, ktorého boli svedkami, a vyzýva agentúru, aby zabezpečila, že všetky signály týkajúce sa profesionálneho pochybenia budú brané vážne a že sa v súvislosti s tým prijmú náležité opatrenia; trvá na potrebe povinného školenia o sociálnom obťažovaní pre manažment a všetkých zamestnancov;

28. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie zo 4. mája 2022 ([3]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([3]) Ú. v. EÚ L 258, 5.10.2022, s. 425.